

ת"פ 10915/03/15 - מדינת ישראל נגד מאיר מנחם

בית משפט השלום בחיפה

ת"פ 10915-03-15 מדינת ישראל נ' מנחם(אסיר)
תיק חיצוני: 0000168186/2014

בפני	כבוד השופט זיו אריאלי
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשמים	מאיר מנחם (אסיר)

החלטה

רקע וטענות הצדדים:

1. הנאשם עומד לדין בגין עבירת החזקת אגרופן שלא למטרה כשרה (עבירה לפי סעיף 186(א) לחוק העונשין).
2. הסנגור מבקש להורות על קיום מעין "משפט זוטא" בשאלת קבילות האגרופן שנתפס. על פי הטענה, האגרופן נתפס שלא כדין. לטענתו, יש תחילה לשמוע את ראיות התביעה (וראיות ההגנה) באשר לקבילות הראיה וחוקיות החיפוש. אי קיום "משפט זוטא" במקרה זה, ממשיך הסנגור וטוען, יעמיד את הנאשם בפני סיכון וישבש את קו הגנתו, שכן ככל שיבקש להעיד באשר לנסיבות החיפוש ותפישת האגרופן - יהיה חשוף גם לחקירה נגדית (בין היתר על עצם החזקת האגרופן), וייתכן כי יימצא מפליל את עצמו. לעניין זה הפנה הסנגור להחלטת כב' השופט א' הרמלין במסגרת ת.פ. 44002-09-16 **מדינת ישראל נ' וקנין** (24.4.18), שם קיבל בית המשפט טענה דומה, וקבע כי טענת ההגנה בדבר פסילת הראיה שנתפסה - תתברר במסגרת משפט זוטא (אשר יוגבל במסגרתו ובשאלותיו אך לשאלת אופן תפיסת החפץ).
3. בישיבה מיום 27.5.18 הוריתי למאשימה להשיב בכתב לטיעוני הסנגור.
4. המאשימה מתנגדת לבקשת הסנגור. לטענתה הליך של משפט זוטא הינו הליך חריג, אשר הוסדר על ידי המחוקק מקום בו קיימת טענה בדבר פגיעה ברצון החופשי של הנאשם. אין מקום "לפרוץ את הסכר" ולאפשר קיומם של משפטי זוטא ביחס לשורה רחבה של מקרים. עוד נטען כי הליך מסוג זה משמעותו סרבול של שלב שמיעת הראיות. אף מטעם זה אין לאפשר קיום משפט זוטא אלא במקרים שהתיר המחוקק. לטענת המאשימה, החלטה בעניין חוקיות החיפוש ופסילת ראיה - מצריכה בחינה של

מכלול של שיקולים, אשר חלקם לא מגיע בפני בית המשפט בשלב של הליך זוטא. הדברים נכונים ביתר שאת מקום בו עולה טענה של פגם בחיפוש, שכן במקרה שכזה - על בית המשפט לבחון את מכלול הראיות בתיק. המאשימה הפנתה למספר החלטות (אף הן של ערכאות דיוניות בבית משפט השלום) התומכות בגישתה.

5. אפשרתי להגנה להגיב לסיכומי המאשימה, אך הסנגור בחר שלא לעשות כן, והסתפק בטעונו בעל פה שנשמעו בדיון מיום 27.5.18.

דין והכרעה:

6. משפט זוטא הינו תהליך הסוטה מסדרי הבאת הראיות הרגילים. על פי רוב, נשמעת פרשת התביעה כולה, ולאחריה פרשת ההגנה כולה. הליך מיוחד זה, של 'משפט זוטא' - ננקט ביחס לטענות שמעלה נאשם בדבר קבילותה של הודאת חוץ, אשר התביעה מבקשת להגישה כראיה לפי סעיף 12 לפקודת הראיות.

7. הייחודיות של 'משפט הזוטא' נעוצה לא רק בסדרי הדין השונים ביחס אליו, אלא גם בכך שהמחלוקת במסגרתו היא על פי רוב מצומצמת ביותר, ונוגעת לשאלת אופן גביית הודאתו של הנאשם. ובמילים אחרות - השאלה היחידה שבית המשפט נדרש להכריע בה במסגרת 'משפט זוטא', היא אם ההודאה ניתנה באופן "חופשי ומרצון".

8. בפסיקה נקבע, כי הליך של משפט זוטא מוגבל ומיוחד לצורך הכרעה בשאלת קבילותה של הודאת חוץ של נאשם, וכי אין לנקוט בהליך זה לצורך הכרעה בשאלת קבילותה של ראיה אחרת. ר' למשל פסק הדין שניתן בע"פ 639/79 אפללו ואח' נ' מדינת ישראל, פ"ד לד (3) 570. שם דחה בית המשפט העליון את טענת ההגנה, לפיה היה מקום לקיים "משפט זוטא" לעניין קבילותם של סילי הקלטה, אשר תיעדו שיחות בין הנאשמים. כב' השופט א' ברק (כתארו אז) קבע כי:

"לדעתי יש מקום לדחות את הטענה האמורה על יסוד העיקרון הכללי, כי דין הקלטה כדין כל ראיה אחרת אשר התביעה מבקשת להגיש. ראיה זו מוגשת על ידי התביעה במסגרת פרשת התביעה, תוך שהתביעה מוכיחה את קבילותה לכאורה. ומשהניחה לכאורה את היסודות הקבועים לקבילותה הופכת היא לקבילה על תנאי. אם ההגנה מתנגדת לקבילותה, רשאית היא, במהלך פרשת הסנגוריה, להביא ראיות משלה להוכחת אי-קבילותה. ההחלטה הסופית תיפול בהכרעת הדין...

... צדקה השופטת בן עתו בדחותה את טענתם של הסנגורים המלומדים, כי קבילותה של ההקלטה חייבת להיקבע במשפט זוטא. הטעם לכך הוא שאין כל הוראה בדין, ואין כל יסוד הגיוני, להרחיב את הכללים בדבר "משפט זוטא" מעבר למסגרת הקבועה להם כיום, ולהחילם אף לעניין קבילותה של הקלטה... המגמה

החייבת להדריך אותנו היא כי משפט אינו קונפדרציה של משפטי זוטא... אלא מהווה אחדות ושלמות אחת, המתנהל על פי רצף אחד. מטעם זה אין זה ראוי כי נפצל את המשפט ונרשה לערוך במסגרתו מספר "משפטי זוטא" כמספר טענות אי הקבילות שתעלה הסנגוריה. ואשר להודית הנאשם, הרי זה חריג אשר יישאר כחריג עד שיבוטל בידי המחוקק. בהגיעי למסקנה זו, מודע אני לכך, כי לעתים יש בתוצאה זו כדי לפגוע בכושר התמרון הטקטי של הנאשם. עם זאת, היתרונות הצומחים מגישה זו עולים לאין שיעור על חסרונותיה - האמיתיים או המדומים - ועל כן מן הראוי הוא שנלך בה".

9. כאמור, בדין ובסדרי הדין לא מוכר הליך לבירור מקדמי, מובחן מבירור האשמה והחפות, של חוקיות חיפוש או קבילות הראיה שנתפסה - במסגרת 'משפט זוטא'. די בכך כדי להביא לדחיית הבקשה.

10. ואולם, דין הבקשה לערוך 'משפט זוטא' בשאלת קבילות החפץ שנתפס - להידחות אף לגופה. אינני סבור כי ניתן לגזור גזירה שווה בין הליך 'משפט זוטא' בעניין קבילות הודאה לבין טענות אי חוקיות של חיפוש במסגרתו נתפסה ראיה [טענות המתבססות, במידה רבה, על כללי פסילת ראיות שנקבעו בפסיקה - ר' למשל ע"פ 5121/98 **יששכרוב נ' התובע הצבאי הראשי** (פ"ד סא (1) 461; רע"פ 10141/09 **בן חיים ואח' נ' מדינת ישראל** (6.3.2012)].

11. בעוד ששאלת מסירת ההודאה באופן "חופשי ומרצון" מצומצמת על פי רוב בהיקפה, ומובחנת ומבודדת מיתר הטענות במשפט, באופן שניתן להכריע בה במנותק מיתר השאלות העולות במשפט והראיות המובאות על ידי הצדדים - הרי שפסילת ראיות על פי דוקטרינת הפסילה הפסיקתית הינה מעשה מרכבה מסובך לאין ערוך. כזכור, על פי דוקטרינה זו מסור לבית המשפט שיקול דעת רחב להורות על פסילת ראיה, מקום בו היא הושגה שלא כדין, וקבלתה במשפט תפגע באופן בלתי מידתי בזכותו של הנאשם להליך הוגן וב'נקיונו' של ההליך השיפוטי. במסגרת שיקול דעת רחב זה בוחן בית המשפט שורה של שיקולים, לרבות אופייה וחומריתה של אי החוקיות הכרוכה בהשגת הראיה (לרבות שאלת קיומו של זדון או תום לב בפעולת רשויות אכיפת החוק, האם וכיצד ניתן היה להשיג את הראיה באופן חוקי, ועוד); מידת ההשפעה של אמצעי החקירה הפסול על הראיה שהושגה ובמסגרת זה - אופייה של הראיה בה מדובר; ועיקר העיקרים - שאלת הנזק מול התועלת החברתיים הכרוכים בפסילתה של הראיה. בכל הנוגע לשיקול השלישי, הרי שקיים קושי של ממש להכריע בו, טרם הובאו בפני בית המשפט מכלול הראיות והנסיבות הדרושות להכרעה.

12. ר' בהקשר זה, ולשם הדוגמא בלבד, פסק דינו של בית המשפט המחוזי בע"פ 11347-03-15 **מדינת ישראל נ' בניאשווילי** (25.5.2015). שם קיבל בית המשפט את ערעור המדינה על החלטת הערכאה הדיונית לזכות את הנאשמת בתום פרשת התביעה, בשל טענת "אין להשיב לאשמה". נקבע, כי לא היה מקום להכריע בשאלת אי חוקיות החיפוש בשלב זה, ובטרם שמכלול הראיות הובא בפני הערכאה הדיונית (ההדגשה אינה במקור):

"...בית משפט קמא לא ערך את השקלול מה משמעות הפגם שנפל בחיפוש והאם היעדרם של העדים לחיפוש מביא בהכרח לפסילת הראיה. הפגם, גם בהנחה שהוא משמעותי וחשוב, לא בהכרח מוליך למסקנה כי הראיה תיפסל. אין בהכרעת הדין התייחסות להיבטים המשפטיים של הפגם, האם הוא בהכרח מוליך לבטלות מלאה של הראיה ושמה הפגם במקרה זה בהתחשב במכלול הנסיבות אינו צריך להוליך למסקנה כי הראיה פסולה מכל וכל. היה על בית המשפט לשמוע את הראיות כולן ולהחליט, לאחר שתהיה בפניו התמונה במלואה, מה משקלו של אותו פגם שנפל באי עריכת החיפוש בפני שני עדים.

ור' גם ת.פ. (שלום-ת"א) 13253-07-14 **מדינת ישראל נ' שנדי** (4.12.2016).

13. עיינתי בהחלטת כב' השופט א' הרמלין בת.פ. 44002-09-16 **מדינת ישראל נ' וקנין** (24.4.18), אליה הפנה הסנגור בתמיכה לטענותיו. בכל הכבוד והענווה, דעתי בעניין זה שונה. אני סבור כי יש מקום להותיר את ההליך הייחודי של 'משפט זוטא' אך למקרים בהם עולה טענה בדבר קבילות הודאה שנגבתה מנאשם, ואין מקום להרחיב את גדרי הליך זה למקרים בהם עולה טענת פסלות של ראיה, מכוח דוקטרינת הפסילה הפסיקתית. מעבר לנימוקים שהובאו לעיל, סבורני כי אף מטעמי יעילות אין מקום להורות על קיום משפט זוטא מקום בו מועלית טענת פסלות של ראיה, מכוח דוקטרינת הפסילה הפסיקתית. החשש הוא כי ככל שירבו בתי המשפט להורות על קיומו של 'משפט זוטא' ביחס לכל ראיה אשר מועלית טענה בדבר פסילתה, הרי שלא ירחק היום והליכים פליליים יפוצלו ל'משפט בתוך משפט', כמספר טענות אי הקבילות שיעלו נאשמים במשפטם. כפי שקבע כב' השופט א' ברק בעניין **אפללו** שצוטט לעיל - משפט אינו קונפדרציה של משפטי זוטא. יש לפיכך להתרחק ממהלכים שבכוחם להפוך את הליך הבירור המשפטי לכזה.

14. סוף דבר, הבקשה נדחית. אין מקום לקיים 'משפט זוטא' בשאלת קבילות הראיה שנתפסה. המשך שמיעת הראיות תימשך כסדרה. **דין ההוכחות הבא קבוע ליום שני, 25.6.18, שעה 09:30**. ככל שתסתיים פרשת התביעה במועד זה, תחל פרשת ההגנה מיד בתום פרשת התביעה.

הנאשם יזומן באמצעות שב"ס, והתביעה תוודא זימון עדי התביעה.

המזכירות תעביר את העתק ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, ז' תמוז תשע"ח, 20 יוני 2018, בהעדר הצדדים.

